

IT KOMPAS

...BEZPEČNĚ MOŘEM INFORMACÍ - S NÁMI SE NEZTRATÍTE

Amenit
SOFTWARE SOLUTIONS

V aktuálním IT Kompassu jsme pro Vás připravili:

Vybrané aktuality ze světa IT

Tipy – Triky

Soutěž

Vtip pro dobrou náladu

163. číslo

Vybíráme zajímavé aktuality:

Do aplikace Messenger se vrátil úspěšný podvod

V posledních dnech se v chatovací aplikaci Messenger od společnosti Meta objevil scam, který se šíří mezi kontakty uživatelů v České republice. [Více...](#)

Biometrie může zabránit přístupu dětí na weby s obsahem pro dospělé

Dosud v tuzemsku neexistovala účinná a zároveň uživatelsky přívětivá technologie, která by u vstupu na weby s obsahem pro dospělé odepírala přístup nezletilým osobám. [Více...](#)

Více aktualit naleznete na www.AntiviroveCentrum.cz nebo na [Facebooku](#) .

Tipy a triky

Co jsou to vlastně cookies, a k čemu jsou "sušenky" v počítači dobré?

S výrazem "cookies" se běžný český uživatel setkává v podstatě pouze a jen ve dvou souvislostech - jednak si cookies může koupit v obchodě a pak si na nich pochutnat, nebo na něj ohledně cookies vybafne jeho internetový prohlížeč v počítači. V případě prohlížeče v počítači jsou cookies malé textové soubory uložené v profilu uživatele, které slouží k ukládání informací o uživateli při návštěvě webové stránky. Cookies ukládá a zpracovává přímo internetový prohlížeč, který informace uloží a při další návštěvě stejné stránky předá uložené cookies webovému serveru, který je podle toho schopen identifikovat uživatele. Díky identifikaci se uživateli například budou zobrazovat reklamy podle jeho preferencí. Což samozřejmě není zdaleka vše...

Ted' se dostáváme k rozdělení cookies do několika kategorií. Podle doby uchování hovoříme o tzv. relačních a trvalých cookies. Relační se v počítači nikdy ukládat nebudou a po opuštění webové stránky se automaticky smažou. Oproti tomu trvalé cookies jsou v zařízení uloženy po dobu jejich platnosti, nebo do doby, než je uživatel smaže. Další rozdělení je podle původu cookies - jde buď o cookies první strany (přímo od dané webové stránky) nebo o cookies třetí strany (typicky inzertní či analytické cookies). Poslední kategorií rozdělení je podle účelu zpracování, tedy:

- nezbytné (technické) cookies - jsou nutné pro správnou funkci webu, například pro práci s košíkem na e-shopu
- funkční (preferenční) cookies - zvyšují uživatelský komfort a pamatují si dřívější volby uživatele, například uživatelské jméno při přihlášení
- výkonnostní (statistické) cookies - sledují informace o tom, jak danou webovou stránku používáme, například na jaký odkaz jsme na webu kliknuli
- marketingové (cílené) cookies - sledují online aktivitu a zajišťují zobrazení cílené reklamy

Z hlediska zákona by při první návštěvě webu stránky měly uživateli nabídnout nastavení cookies, což vychází z Obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) a ze Zákona 127/2005 Sb. O elektronických komunikacích. Ve výchozím stavu budou patrně povoleny všechny cookies s tím, že uživatel si může v nastavení vybrat, které cookies chce povolit a které vypnout. Obecně vzato by měly jít vypnout všechny cookies krom nezbytných, tedy technických cookies. Samozřejmě také platí, že nastavení souhlasu s ukládáním cookies může uživatel kdykoliv změnit či souhlas odvolat.

Co tedy s cookies - povolit, nepovolit, vymazat, nevymazat?

Protože udělení souhlasu by mělo být stejně jednoduché, jako jeho odvolání, hledejte v případě potřeby na webové stránce nějaké tlačítko nebo odkaz, pomocí kterého lze souhlas s ukládáním cookies změnit či odvolat. Počítejte s tím, že tlačítko (odkaz) nemusí být zrovna dobře viditelné na první pohled, rozhodně by ale na webu mělo být. V našem případě (portál www.AntivirovéCentrum.cz) je změna souhlasu s ukládáním cookies v levém sloupci zcela dole:

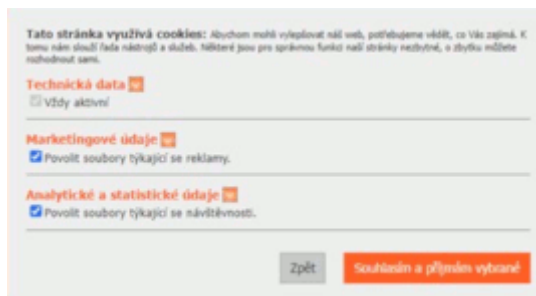

The screenshot shows the footer of the website. On the left, there are social media icons for Facebook, YouTube, Twitter, and Pinterest in the top row, and Instagram, Tumblr, Facebook, and Email in the bottom row. Below these icons is the text "www.Amenit.cz Ochrana osobních údajů" and a red-bordered button labeled "Souhlas s cookies". To the right of this is a large green banner with a white arrow pointing from "Microsoft TMG" to "SOPHOS UTM". The banner contains the text: "SOPHOS UTM", "Microsoft TMG", "Proč čekat?", "Nahradte Microsoft TMG řešením Sophos UTM ještě dnes.", "Více na www.AntiviroveCentrum.cz", and "SOPHOS Security made simple." Below the banner, there is a line of text: "V současné době dodáváme řešení pro více než 28.000 zákazníků po celé ČR. A to od jednotlivých licencí domácích uživatelů až po bezpečnostní řešení čítající licence v řádu tisíců. Antivirové Centrum - máte se kam obrátit."

Po kliknutí na odkaz se zobrazí jednoduchý formulář pro změnu povolení s možností detailního nastavení:

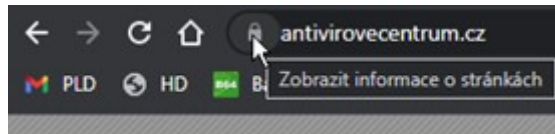

The screenshot shows a dialog box titled "Nastavení soukromí cookies." with a close button (X) in the top right corner. The text inside reads: "Abychom mohli vylepšovat náš web, potřebujeme vědět, co Vás zajímá. K tomu nám slouží řada nástrojů a služeb. Některé jsou pro správnou funkci naší stránky nezbytné, o zbytku můžete rozhodnout sami." At the bottom, there are two buttons: "Podrobné nastavení" and "Přijmout vše".

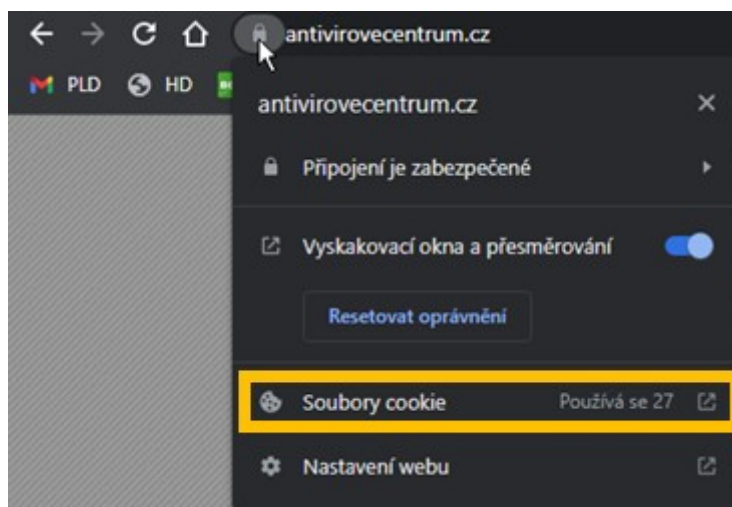

The screenshot shows a settings panel for cookies. It starts with a heading "Tato stránka využívá cookies:" followed by a short explanation. Below this are three sections: "Technická data" with a checkbox "Vždy aktivní" (checked), "Marketingové údaje" with a checkbox "Povolit soubory týkající se reklamy." (checked), and "Analytické a statistické údaje" with a checkbox "Povolit soubory týkající se návštěvnosti." (checked). At the bottom, there are two buttons: "Zpět" and "Souhlasím a přijímám výtvarí".

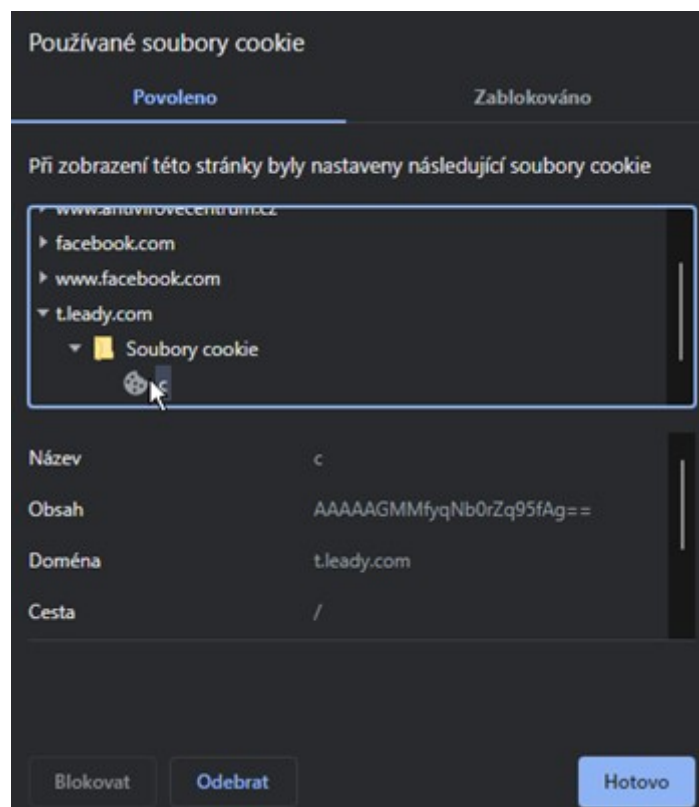
Pokud na daném webu odpovídající nastavení nenajdete, lze cookies smazat (nikoliv tedy změnit nastavení!) přímo na úrovni webového prohlížeče. Což ale může znamenat, že odstraníte naprosto všechny cookies, nejen z konkrétního webu - takže můžete například přijít o uložené přihlašovací jména na dalších webech (e-shopy, služby ala Seznam.cz, Google či Netflix). Některé prohlížeče umožní selektivní výmaz cookies podle času či konkrétního webu, například Google Chrome touto funkcí disponuje. Po stisknutí kombinace kláves **Ctrl+Shift+Del** se zobrazí dialog pro výmaz cookies podle data. Zde si můžete vybrat například hodina-týden-měsíc-vše. Tato akce ovšem smaže cookies bez ohledu na jejich příslušnost k webové stránce. Pokud byste chtěli smazat cookies selektivně podle webu, klikněte v adresním řádku na ikonku zámečku vlevo od webové adresy:

Zobrazí se dialog, jehož jeden řádek obsahuje volby cookies:

Jakmile kliknete na odpovídající řádek, zobrazí se seznam uložených cookies pro danou webovou stránku - budou zde nejen cookies první strany ale i třetích stran:

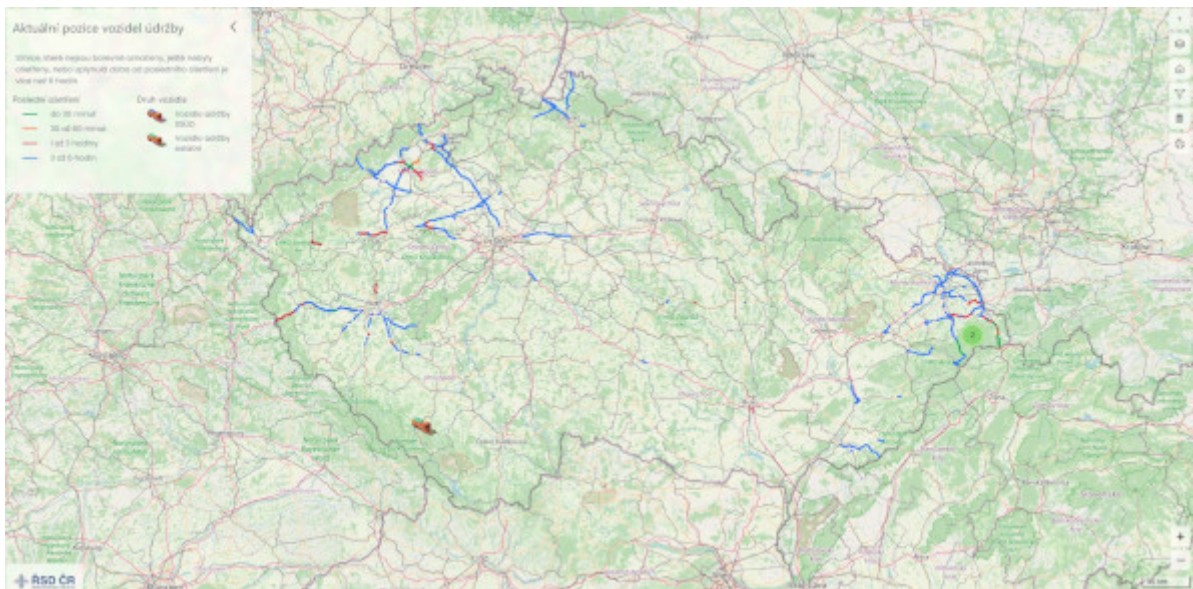
Zde se prokliknete ke zdroji cookies, který chcete vymazat, označte jej a klikněte na **Blokovat** nebo **Odebrat**. Jakmile je hotovo, klikněte na **Hotovo** - dialog se zavře.

Je patrné, že z uložených cookies není potřeba mít vyloženě obavy, protože nastavení lze změnit a nechtěné cookies smazat. I když samozřejmě platí, že i cookies lze zneužít k něčemu nekalému.

Co se může hodit v zimě, než vyrazíte autem na cesty?

Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) vytvořilo nový web Pohyby vozidel zimní silniční údržby, který poskytuje informace o aktuální poloze údržbových vozidel na silnicích. Web je dostupný na adrese udrzba.rsd.cz a jeho použití je jednoduché. Na mapě České republiky jsou zobrazeny ikony nákladáků, které reprezentují polohu vozidel. Uživatelé mohou také zjistit, kdy byl daný úsek silnice naposledy ošetřen, a to podle barvy ikony. Zelená znamená, že byl ošetřen v posledních 30 minutách, oranžová v posledních 30-60 minutách, červená v posledních hodinách až třech hodinách a modrá až šesti hodinách.

Doporučení řidičům:

Před vyjetím na cesty v zimě by bylo vhodné zkontrolovat stav vozidla, například pneumatiky, brzdy, světla, stav paliva, a mít s sebou náhradní kolo, sněhové řetězy nebo lopatu, a také teplé oblečení a zásoby jídla a pití.

Soutěž

Vyhodnocení minulé soutěže:

Na otázku z minulého vydání elektronického magazínu IT Kompas odpověděl správně a ze správných odpovědí byl vylosován pan J. L., kterému tímto gratulujeme k výhře softwaru [Avast Premium Security](#) pro 1 PC na rok zdarma.

Otázka zněla:

Co znamená zkratka "THX" (nejčastěji používaná v chatu)?

Správná odpověď měla být:

THX je zkratkou anglického slova "Thanks" neboli v češtině "Díky". Cílem zkracování je urychlení komunikace zejména v chatech, e-mailech nebo v SMS zprávách.

Nová otázka:

Co znamená pojem "Scam"?

Ze správných odpovědí vylosujeme výherce, který od nás získá [ESET Internet Security](#) pro 1 PC na rok zdarma.

Odpovědi pište do 20. 2. 2023 na e-mail amenit@amenit.cz .

Správnou odpověď a výherce uveřejníme v příštím čísle. Pokud se chcete co nejdříve dozvědět, zda jste vyhráli, staňte se našimi přáteli na [Facebooku](#). Tam se informace o výherci objeví jako první.

Vtip pro dobrou náladu

Kouzelník pracuje na výletní lodi, a protože se obecenstvo při každé plavbě střídá, může triky opakovat. Ale má to jeden háček. Kapitán má mluvícího papouška, který všechny jeho triky už pochopil, vyrušuje a vždy obecenstvu vše poví. Například: "Pozor, má pod stolem schované květiny!" Nebo: "Vidíte, to není ten samý klobouk!" apod. Jednou se loď potopí, ale kouzelník a papoušek se zachrání na kusu dřeva. Oba dva mlčí a dívají se na sebe. Po třech dnech Papoušek prolomí ticho a povídá: "OK. Nemůžu na to přijít. Kam jsi tu loď schoval?!"

Vydání IT Kompasů od 1. čísla naleznete [zde](#).